

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/169795,42-rocznica-Sierpnia-03980-i-powstania-NSZZ-Solidarnosc-Poznan-31-sierpnia-2022.html>
25.04.2024, 17:44

42. rocznica Sierpnia '80 i powstania NSZZ „Solidarność” - Poznań, 31 sierpnia 2022

Obchody rocznicy rozpoczęły się mszą św. w kościele ojców dominikanów w Poznaniu, po której uczestnicy udali się pod pomnik Poznańskiego Czerwca 1956 r. na placu Mickiewicza. Po wystąpieniu przewodniczącego Zarządu Regionu Wielkopolska NSZZ „Solidarność” Jarosława Lange, delegacje złożyły kwiaty.

Instytut Pamięi Narodowej na uroczystości reprezentował dyrektor poznańskiego oddziału IPN dr hab. Rafał Reczek.

31 sierpnia został ustanowiony Dniem Solidarności i Wolności w 2005 roku jako upamiętnienie zrywu z 1980 roku, kiedy to podpisano porozumienia pomiędzy komitetami strajkowymi a rządem PRL. Dało to tym samym początek NSZZ „Solidarność”, co stanowiło jeden z kluczowych elementów przemian w bloku wschodnim.

31 sierpnia 1980 r. w Gdańsku

O godz. 16:40 Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w Gdańsku i Komisja Rządowa podpisują w sali BHP Stoczni Gdańskiej porozumienie, na mocy którego powstają

niezależne samorządne związki zawodowe – MKS stwierdza, że będą one przestrzegać zasad określonych w Konstytucji PRL, bronić społecznych i materialnych interesów pracowników i nie zamierzają pełnić roli partii politycznej. Stać będą na gruncie zasady społecznej własności środków produkcji stanowiącej podstawę istniejącego w Polsce ustroju socjalistycznego. Uznając, że PZPR sprawuje kierowniczą rolę w państwie, ani nie podważając ustalonego systemu sojuszy międzynarodowych, dążyć będą do zapewnienia ludziom pracy odpowiednich środków kontroli, wyrażania opinii i obrony swych interesów. Komisja rządowa stwierdza, że rząd zagwarantuje i zapewni pełne poszanowanie niezależności i samorządności wolnych związków zawodowych. Ponadto uzgodniono, że rząd wniesie do Sejmu projekt ustawy o kontroli prasy, publikacji i widowisk, zawierający prawo do zaskarżania przed sądem decyzji cenzury. Rząd zobowiązuje się także do transmisji radiowej niedzielnej mszy św., rewizji wyroków w procesach politycznych i przywrócenia do pracy osób niesłusznie jej pozbawionych. Kwestią sporną do ostatniej chwili jest żądanie zwolnienia aresztowanych działaczy opozycji. Wobec groźby kontynuacji strajku wicepremier Mieczysław Jagielski deklaruje, że następnego dnia wszyscy zatrzymani zostaną zwolnieni. Po podpisaniu porozumienia Lech Wałęsa stwierdza: *Uzyskaliśmy wszystko, co w obecnej sytuacji mogliśmy uzyskać. Resztę też uzyskamy, bo mamy rzecz najważniejszą: nasze niezależne samorządne związki zawodowe. To jest nasza gwarancja na przyszłość.* Za MKS porozumienie podpisują członkowie Prezydium: przewodniczący Lech Wałęsa, wiceprzewodniczący Andrzej Kołodziej i Bogdan Lis, członkowie – Lech Bądkowski, W. Gruszewski, Andrzej Gwiazda, Stefan Izdebski, Jerzy Kwiecik, Z. Kobyliński, Henryka Krzywonos, Stefan Lewandowski, Alina Pienkowska, Józef Przybylski, Jerzy Sikorski, Lech Sobieszek, Tadeusz Stanny, Anna Walentynowicz, Florian Wiśniewski. Ze strony rządowej podpisują: Mieczysław Jagielski – wiceprezes Rady Ministrów PRL, Zbigniew Zieliński – członek sekretariatu KC PZPR, Tadeusz Fiszbach – przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku, Jerzy Kołodziejski – wojewoda gdański. MKS w Gdańsku przekształca się w Międzyzakładowy Komitet Założycielski Niezależnego Związku Zawodowego. O godz. 17:55 w tzw. małej sali BHP rozpoczyna się jego pierwsze posiedzenie.